DOLGOZÓK lapja

Jó reggelt!

1974. február 15. péntek

Kolos napja

Várható időjárás péntek estig: időnként felszakadozó felhőzet, szórványosan kisebb esővel, mérsékelt, változó irányú szél. Enyhe marad az idő. Legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 6, 11 fok között.

Négyszáztíz évvel ezelőtt, 1564. február 15-én született és 78 éves korában, 1642-ben halt meg Galileo Galilei kiváló olasz csillagász, fizikus, matematikus, a materialista világnézet egyik nagy előfutára.

A pisai, majd a páduai egyetemen tanított. A szabadesésre, a hajtásra és az ingamozgásra vonatkozó kísérleteivel megalapozta a kinematikát és ezzel az egész modern mechanikát. Maga készítette csillagászati távcsövével értékes felfedezéseket tett (a Hold hegyei, a Venus és a Mars fázisai, a Jupiter-holdak, a Tejút csillagai, napfoltok, stb.). A fizika tudományát teljesen új ismeretelméleti alapokra helyezte. A megismerés legfőbb forrásává a tapasztalatot, a kísérletet tette, szemben az évszázados, megkövült gyakorlattal, amely a természet jelenségeit elvont teológiai spekulációval igyekezett „megmagyarázni". Nézetei a katolikus egyház dühödt támadásait váltották ki. Miután helyesnek nyilvánította Kopernikusz heliocentrikus elméletét (vagyis, hogy a Föld forog tengelye körül és kering a Nap körül), a „szent inkvizíció" két ízben (1616-ban, majd 1633-ban ismét) perbe fogta és kínzásokkal fenyegetve arra kényszerítette, hogy tanításait vonja vissza. A második ítélettől haláláig az inkvizíció fogságban, illetve házi őrizetben tartotta.

Tragikus sorsa a tudományos igazságért folytatott harc szimbólumává vált.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS!

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

Seeler Gyuláné

gyászszertartásán megjelentek és velünk együttérezve osztoztak mély fájdalmunkban.

A gyászoló család.

GYÁSZJELENTÉS!

Fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, testvér és rokon,

Vancsai Kálmán

47 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt. Búcsúztatása 1974. február 18-án, 15 órakor lesz a tatabánya-újtelepi temetőben.

A gyászoló család.

SZEPARATISTA FELKELŐK

kedden aknavetőkkel lőtték a Fülöp-szigetek déli részében lévő Jolo városát. Katonai körök szerint a támadás következtében legkevesebb 32 személy vesztette életét, 23-an megsebesültek.

Sikeresen vizsgáztak

A Komárom megyei Tanács munkaügyi osztálya és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat megyei szervezete közösen rendezte, immár másodízben, azt a középfokú munkaügyi tanfolyamot, amelynek 74 hallgatója kedden és szerdán eredményes vizsgát tett. A 10 hónapos kurzusra a megye különböző részeiből érkeztek a hallgatók. Az előadásokon a munkajog, munkabér, munkaerő, a statisztika, a közgazdaságtan, az üzemgazdaságtan és a munkalélektan képezte a tananyagot. A tatabányai Technika Házában szervezett foglalkozásokon emelkedő számban —, ebben a tanévben körülbelül harminc százalékban — termelőszövetkezetek munkaügyi kérdésekkel foglalkozó dolgozói is részt vettek.

A Munkaügyi Minisztérium által ellenőrzött tanfolyamot sikeresen elvégzett hallgatók az előadói munkakör betöltésére jogosító oklevelet február 27-én veszik át ünnepélyes keretek között.

JUBILEUMI KONCERT

Tata várossá nyilvánításának 20. évfordulója alkalmából hangversenyt rendeznek a megyei művelődési központban 16-án, szombaton délután négy órai kezdettel. A műsorban az I. sz. Általános Iskola ének-zene tagozata, a zeneiskola és az Egressy Kórus szerepel a közönség előtt.

VÁRREKONSTRUKCIÓ

Megkezdődött a visegrádi fellegvár helyreállítása. A több évre ütemezett program első lépéseként megtisztítják a falakat a növényzettől, majd felépítik a belső vár nyugati falát. A következő lépés az épületek helyreállítása lesz, a romterületen utak, lépcsők épülnek a látogatók számára. Rendezik, csínosítják a várhegy oldalát is.

ÚJ NÉPFRONTBIZOTTSÁG

Tatabányai körzeti népfrontbizottsági elnökök, titkárok legutóbbi tanácskozásukon a tavaszi ünnepek előkészületeit tárgyalták meg. Foglalkoztak a testületi munka javításának tennivalóival. Elhatározták, hogy Tatabánya-Újvárosban a jelenlegi egy helyett, két népfrontbizottságot működtetnek. A körzet lakosságának növekedése tette szükségessé újabb népfrontbizottság szervezését.

JUGOSZLÁV FILMMŰVÉSZET

A magyar mozinézők körében egyre kedveltebbek a jugoszláv filmek, elsősorban műfaji sokrétűségük miatt. Az elmúlt öt esztendőben 37 jugoszláv alkotást mutattak be filmszínházaink, amelyek között a háborús és társadalmi dráma, kalandfilm és vígjáték épp úgy megtalálható, mint a különös hangvételű szatíra.

Baku közelében, a gázkondenzáló telepen tűz keletkezett. A nagy teljesítményű, turbóreaktív motorral működő vízágyúk rövid idő alatt elfojtották a lángokat.

(Telefotó—TASZSZ—MTI—KS)

MAGYAR—BOLGÁR BARÁTSÁGI EST SZOMODON

Nagy érdeklődés mellett tartottak magyar—bolgár barátsági estet Szomódon. A község művelődési házában megjelentek a község vezetői is. Angel Grozdanov, a Bolgár Kultúra magyarországi irodájának főmunkatársa hazája gazdasági fejlődéséről tartott előadást.

A „mackó" titka

Nagy szerencséje volt George Talieacio New York-i teherautó vezetőjének, aki 1973-ban barátjával együtt húsz dollárért vásárolt egy ócska, lezárt páncélszekrényt. Szerdán kinyitották a „mackót". Nagy meglepetésükre kétezer dollár készpénzt és 213 000 dollár értékű beváltható kölcsönkötvényt találtak benne. A rendőrség most a páncélszekrény egykori tulajdonosának esetleges örököseit próbálja felkutatni.

KOMÁROMBAN IS

megalakult a Családi Ünnepségeket Rendező Iroda. Az új iroda vezetője kétnapos látogatás keretében tanulmányozta a tatabányai intézet munkáját.

Barokk zene Esztergomban

Az esztergomi Városi Szimfonikus Zenekar bérletsorozatának harmadik hangversenye a közelmúltban — hasonlóan az előző kettőhöz — telt ház mellett zajlott le.

A hangverseny programja ezúttal barokk művekből tevődött össze. Előbb Vivaldi F-dur Concertoja és J. S. Bach 5., Brandenburgi versenye hangzott el. A minőségileg is egyre jobban fejlődő zenekarnak — mely a barokk-művek előadásában mindinkább jeleskedik — kitűnő hegedű-fuvola és csembaló szólistái voltak. Buxtehude Jesu meine Ferude Kantátája és Telenann 117. Zsoltára a Dobó Katalin Gimnázium vegyes kara közreműködésével hangzott el. Megdöbbentően impozáns kép volt a zenekar mögött felsorakozó 120 tagú középiskolás kórus, s előadásuk olyannyira magával ragadta a közönséget, hogy az utolsó számot meg kellett ismételni. Az est karnagya (s mindkét együttes vezetője) Reményi Károly.

GYILKOS ÁRVÍZ

Tizennégy személy hullámsírban lelte halálát és tízezer ember vált hajléktalanná az Észak-Argentínában napok óta tomboló ítéletidőben, a felhőszakadás okozta áradás következtében.

TÖBB GYÓGYSZER

A Kőbányai Gyógyszerárugyár dorogi gyáregységében ebben az évben 300 millió forint értékű terméket készítenek. Ez mintegy 60 millió forinttal több, mint amennyit 1973-ban állítottak elő.

Mona Lisa megszólal!

A művészet szolgálatába állított tudomány csodálatos példája a japán mérnökök legújabb érdekes vállalkozása. Szerdán közölték: „reprodukálni" tudják Leonardo da Vinci modelljének, Mona Lisának a hangját. A világhírű festményt február 15-től 28-ig állítják ki Tokióban, s a közönség Mona Lisa hangját is hallani fogja.

Mint mondják, a világhírű modell „hiteles" hangját reprodukálják. Az ajkának, orrának, arcának és koponyájának formájáról gyűjtött adatokat a hangképzést „tükröző" elektromos frekvenciákká alakítják át és elektronikus körbe táplálják be.

Mona Lisa 18 másodpercig fog szólni japán csodálóihoz... Ám olasz nyelven, lágy és meglehetősen halk hangon. Azt fogja mondani: „Firenzében születtem, s 26 éves voltam, amikor portrémat megfestették".

Még az is lehetséges — állítják a japán mérnökök, — hogy hasonló módszerrel énekhangokat fakasztanak Mona Lisa ajkáról, anélkül, hogy híres mosolya eltünne.

AMATŐR MOZI

A megyei művelődési központ Amatőr mozi sorozatának soron következő vetítését február 14-én, 18 órai kezdettel tartották meg. A foglalkozáson Káldy László kisfilmjeit — Fejek, Uraim, Rossz játék, Holtpont, Négy évszak — mutatták be.

TEA-KONZORCIUM

India és Sri Lanka közös kereskedelmi konzorciumban egyesül, hogy a jövőben bizonyos meghatározott termékeket közösen hozzon forgalomba a világpiacon. Ebből a szempontból elsősorban a tea jön számításba, amelyből a két állam a világ szükségletének összesen 70 százalékát termeszti.

BORDÁS KÁLYHÁK

A Villamos Berendezés és Készülék Művek Pápai ELEKTHERMAX gyárának elektromos, bordás kályhái iránt fokozódik a külföldi érdeklődés. Az elmúlt években az ELEKTHERMAX gyárból elsősorban háztartási készülékeket, különböző grilleket és rezsókat szállítottak nagy mennyiségben Csehszlovákiába. Az idén viszont a 2 kilowattos, úgynevezett bordás kályhák is keresettek. A gyárral kötött szerződés szerint ez év első felében 10 000 elektromos, bordás kályhát szállítanak Csehszlovákiába.

NEGYEDSZÁZADA...

1974. a Magyar Néphadsereg Vörös Csillag Érdemrenddel kitüntetett művészegyüttesének jubileumi esztendeje: áprilisban lesz negyedszázada, hogy a katonai művészkollektíva először lépett színpadra. Az idei gazdag, változatos programban — az évforduló jegyében — több, rangos esemény kapott helyet.

ÚJ VOLÁN-TELEP

Az idén új VOLÁN-telephely építését kezdik meg Oroszlányban. A kivitelezést a megyei állami építőipari vállalatra bízták.

Kisbolygó-keresztelő

A krími asztrofizikai obszervatórium tudósai által felfedezett két kisbolygót Gleb Csebotarev és Matiasz Pirikisz tudósokról nevezték el.

A nyolc és 12 kilométer átmérőjű égitestek elliptikus pályán mozognak a Földtől sok millió kilométer távolságra. Valószínűleg egy régen széthullott bolygó maradványai.

Szerdán az Ohio államban Cincinnati-ban a Nemzetközi Bolygókutatási Központ közleményt adott ki, amelyben kijelenti: hivatalosnak minősíti az új elnevezéseket azoknak az eredményeknek az elismeréseként, amelyeket a szovjet tudósok az égitestek mozgása elméletének területén értek el.

Az építési múzeumban...

(MTI Fotó — Csikós Gábor felv. — KS.)

A hazai építészet emlékeinek összegyűjtése már több mint 100 évvel ezelőtt, az Országos Műemléki Felügyelőség megalakulásakor elkezdődött. Azóta sok, érdekes tárgyi emlék, építészettörténeti és művészettörténeti könyv, több mint 100 ezer terv és jelentős fotógyűjtemény került a múzeum birtokába. Ezt az ezüst kalapácsot az újjáépített Budai Vár alapkőletételekor használták 1867-ben.

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD

A Vöröskereszt esztergomi városi vezetősége csütörtöki ülésén vizsgálta az 1973. évi tevékenységét. Úgy határozott, hogy az idén fokozott erővel ismertetik az egészséges életmód szabályait. Ipari üzemekben különös gondot fordítanak az elsősegélynyújtó tanfolyamok szervezésére. A vezetőség javasolta, hogy a Magyar Vöröskereszt Esztergomban rendezzen önkéntes ápolónői tanfolyamot.

FÉLEZER HÁZGYÁRI LAKÁS

Tatabányán, a Dózsakertben és az újvárosban, valamint Komáromban ebben az évben félezer házgyári lakást ad át rendeltetésének a KOMÉP. Oroszlányban az idén ilyen technológiával nem építenek új otthonokat.

CSONGRÁD ÉS BÉKÉS

megye állami gazdaságai a tavalyihoz képest 20 százalékkal növelik a cukorrépa vetésterületét, amely az idén megközelíti az 5000 hektárt.

RAKTÁRBÁZIS

Törökbálint határában 14 vállalat közös beruházásával raktárbázis épül, a beruházás két ütemben valósul meg, elsőként 54 000 négyzetméter zárt és 28 000 négyzetméter nyitott tárolóterület készül, amelyet 1976-ban adnak át rendeltetésének.

Csillagászati váltságdíj

Randolph Hearst, a mintegy tíz nappal ezelőtt Berkeley-i otthonából elrabolt Patricia Campbell Hearst édesapja, szerdán a rádión is közvetített sajtóértekezleten válaszolt az emberrablók követeléseire.

A fiatal leány szabadon bocsátása ellenében „jóindulatú gesztusként" azt követelték Patricia apjától, hogy néhány héten át osztasson szét ingyen élelmiszereket községélyben részesülők, hadirokkantak, börtönből szabadult foglyok és Kalifornia más szükölködői között. Kívánságuk az, hogy a San Francisco és Los Angeles közötti nagy szupermarketek fejenként 70 dollár értékű élelmiszercsomagot ajándékozzanak hozzávetőlegesen ötmillió rászorulónak. Az ajándékcsomagok értéke összesen mintegy 300-400 millió dollár lenne.

A többszörös milliomos Randolph Hearst szerdai sajtóértekezletén bejelentette, hogy az emberrablók követelését képtelen teljesíteni. Lánya kiszabadítása érdekében azonban mindent meg fog tenni, s a következő 24—48 órán belül „elfogadható" ellenjavaslatot terjeszt elő.

Szovjet marsállomások

A Mars—4 és a Mars—5 szovjet automatikus bolygóközi állomások körülbelül 460 millió kilométeres út után, február 10, illetve 12-én elérték a Mars-bolygó térségét.

A két bolygóközi állomást múlt év július közepén juttatták a Mars-bolygóhoz vezető pályára. Az űrállomásokkal a pálya egész időszakában rendszeresen fenntartották a rádióösszeköttetést és ennek során mérték a mozgás paramétereit, ellenőrizték a fedélzeti rendszerek állapotát és tudományos információkat kaptak a kozmikus térség jellegzetességeiről. A programnak megfelelően pályakorrekciókat hajtottak végre.

A Mars—4 űrállomás február 10-én közelítette meg a Mars-bolygót. Az egyik fedélzeti rendszer meghibásodása következtében a fékezőmű nem kapcsolódott be, és az állomás a marsfelszíntől körülbelül 2200 kilométer távolságra elhaladt a bolygó mellett. Eközben fototelevíziós berendezés útján felvételeket kaptak a Marsról. A tervek szerint az űrállomás további tudományos információkat szolgáltat majd a kozmikus térség sajátosságairól, azon az útvonalon, amelyen halad.

A Mars—5 február 12-én érte el a bolygó körzetét. Moszkvai idő szerint 18 óra 45 perckor bekapcsolódott a fékezőmű, hogy a Mars mesterséges holdjának pályájára juttassa az állomást. Az űrrepülés zárószakaszában valamennyi dinamikai művelet az asztronavigációs fedélzeti rendszer segítségével automatikusan ment végbe. A végrehajtott manőver eredményeképpen a Mars—5 rátért a Mars-bolygó mesterséges holdjának pályájára.

A Mars—5 pályájának paraméterei megközelíti a kiszámított adatokat. A bolygó felszínétől való legnagyobb távolsága 32 500 kilométer; legkisebb távolsága 1760 kilométer; a pálya síkjának a Mars egyenlítő síkjával bezárt szöge 35 fok; a bolygó körüli keringési ideje 25 óra.

A Mars—6 és a Mars—7 automatikus űrállomások folytatják útjukat a bolygó felé és március első felében érik el a Mars körzetét.

DOLGOZÓK LAPJA — az MSZMP Komárom megyei Bizottsága és a megyei tanács napilapja. — Főszerkesztő: KAPPEL EMIL. Telefon: 81-91. — Szerkesztőség: 2805 Tatabánya V., Pf. 541. megyei tanács székháza. Telefon: 21-67, 81-31. Belpolitikai rovat: 28-as mellék, közgazdasági rovat: 15-ös mellék; mezőgazdasági rovat: 27-es mellék; kulturális rovat: 18-as mellék; sport rovat: 14-es mellék; levelezési rovat: 13-as mellék. Kiadja a Komárom megyei Lapkiadó Vállalat. 2805 Tatabánya. Pf. 541 megyei tanács. Felelős kiadó: BOZÓ BÉLA. Telefon: 22-10, 21-67, 81-31. — Előfizethető bármely posta-hivatalnál, a kézbesítőknél, a hírlapüzletekben és a Posta Központi Hírlapirodájánál (Budapest V., József nádor tér 1.) Terjeszti a Magyar Posta. — Előfizetési díj 1 hóra 20 Ft. — Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Készül a Komárom megyei Nyomda Vállalat tatabányai Lapnyomdájában. Felelős: Macher Zoltán. — INDEX: 25058.